

Uygulamanın Adı:	İntravenöz Sıvı Tedavisi ve Damar yolu açma
Hedef:	Damar yolunu açarak intravenöz sıvı tedavisini yapabilme becerisini kazanma
Malzemeler	<ul style="list-style-type: none"> - İntra venöz solüsyon - Sıvı seti - Sıvı askısı - Uygun numarada iğne veya katater - Tedavi tepsi - Enjektör - Providone-iyot solüsyon - Pamuk - Turnike - Eldiven - Serum fizyolojik - Flaster - Dosiflow - Üçlü musluk - Uygulanacak ilaç
İşlem Basamakları	<ol style="list-style-type: none"> 1- Malzemelerin hazırlanması 1- Sıvı istemine bakılır. Doğru ilaç uygulama ilkeleri yönünden kontrol edilir.<ol style="list-style-type: none"> a) Gerekli malzemeler hazırlanır. b) Eller yıkanır. c) Sıvı şişesine sıvı askısı geçirilir. 2- Sıvı setinin serum şişesine takılması:<ol style="list-style-type: none"> a) Solüsyon şişesinin metal kapak ve metal diski çıkarılır. b) Sıvı setinin paketi açılır. c) Sıvı setinin solüsyon şişesine girecek bölümün ucundaki koruyucu kılıfı çıkarılır. d) Kının altında kalan uç kısmı, kontamine edilmeden şişenin lastik tıpasının ortasından içeriye doğru itilir. e) Sıvı setinin metal kısıacı veya akış ayarlayıcı makarası kapatılır. 3- Torba serum hazırlama:<ol style="list-style-type: none"> a) Kullanılacak torbanın dış koruyucu kısmı işaretli yerden yırtılarak açılır. b) Setin takılacağı yerdeki koruyucu kapak açılır, serum setini kontamine etmeden takılır. 4- Dosiflow ve üçlü musluk takılması (eğer kullanılacaksa):<ol style="list-style-type: none"> a) Sıvı setinin serbest ucuna önce dosiflow takılır.(dosiflow açık konuma ayarlanır) b) Sonra üçlü musluk dosiflowun serbest ucuna takılır. (üçlü musluğun kelebeği sıvı akışını sağlayacak konuma getirilir). 5- Sıvı setinin havasının çıkarılması:<ol style="list-style-type: none"> a) Sıvı setinin havalandırma kapağı açılır. b) Sıvı setinin damlalığı baş ve işaret parmağı arasında önce sıkılır, sonra gevşetilir ve yarısına kadar solüsyon doldurulur. c) Sıvı setinin metal kısıacı veya akış ayarlayıcı makarayı açıp solüsyonun akması sağlanır. Sıvı setinin içindeki hava kabarcıkları tamamen çıkana dek sıvı akışı sürdürülür. d) Sıvı setinin içerisinde hava kabarcığı kalmayınca setin metal kısıacı ya da akış ayarlayıcı makara tekrar kapatılır. e) Sıvı setinin iğne veya katetere bağlanacak uç kısmında çıkarılan koruyucu kılıfı kontamine edilmeden tekrar yerine takılır. 6- Hasta yanında malzemelerin düzenlenmesi/kayıtların kontrolü:<ol style="list-style-type: none"> a) Malzeme tepsi ile hasta odasına gidilir. b) Flasterler hazırlanır. c) Kelebek iğne veya katateri tepside kolay ulaşılabilecek yere konulur. d) İstem kağıdındaki sıvı istemi tekrar gözden geçirilir. e) Diğer malzemeler işlem sırasına göre kolaylıkla kullanılacak şekilde tepsi içerisinde düzenlenir.

f) İşlem hakkında hastaya açıklamada bulunulur.

7- Ven seçimi:

- a) Hastaya ekstremitayı rahatça kullanabileceğimiz pozisyon verilir.
- b) Kullanılacak ven belirlenir.
- c) Belirlenen bölgenin altına tedavi bezi yerleştirilir.
- d) Tek kullanımlık eldiven giyilir.
- e) Turnikeyi vene gireceğiniz alanın 10-15cm yukarisına tek halkalı fiyonk şeklinde bağlanır.
- f) Turnike bağlanmasına rağmen vende yeterli dolgunluk hissedilmiyorsa şunlar yapılır:
  - Hastaya elini yumruk yapıp sonra açmasını ve bu hareketi hızlıca tekrarlaması söylenir.
  - Vene gireceğiniz alanın distalinden venöz kan akımı yönünde kalbe doğru damar boyunca sıvazlama biçiminde masaj yapılır.
  - Parmak uçları ile üzerine hafifçe vurulur.

8- Girişim yapılacak bölgenin dezenfeksiyonu:

- a) Providone-iyodine solüsyonu ile pamuk tampon ıslatılır ve işlem yapılacak alan damar boyunca yukarıdan aşağıya doğru bir tamponla silinir. Alan bir daha palpe edilmez.

9- Venin tespit edilmesi:

- a) İğne veya katateri tutmayacağınız elin baş parmağı ile deriyi, damara gireceğiniz alanı biraz altından sıkıca çekerek gerilir.

10- Kelebek iğne ile vene girme:

- a) Yetişkin hastada iğne boyu 2,5 cm olan 20-23 numara arasında kelebek iğne seçilir.
- b) Kelebek iğneyi ve seti kontamine etmeden paket açılır.
- c) Sıvı setinin ven ile bağlantıyı sağlayan ucundaki koruyucu kılıfı çıkarılır ve kelebek setin ucu ile birleştirilir.
- d) Kelebek iğnenin koruyucu kılıfı çıkarılmadan, setin metal kıskaçı veya akış ayarlayıcı makarayı açarak sıvı akışı sağlanır. Kelebek setin iğnesini böbrek küvete yüksekten tutularak kelebek iğnenin içerisindeki hava çıkartılır.
- e) Kelebek iğnenin plastik kanatlarını baş ve işaret parmağıyla bir araya getirilerek tutulur ve kelebek iğnenin kılıfı çıkarılır.
- f) İğne ile kateteri tutmayacağınız elin baş parmağı ile deriyi, damara gireceğiniz alanın biraz altından sıkıca çekerek gerilir.
- g) Diğer eldeki kelebek iğneyle vene girilir.
- h) Doğrudan teknik: eğer kullanılacak ven büyükse, iğneyi ven üzerinden, iğnenin açık ağzı yukarı bakacak şekilde (deri ve veni aynı anda) hızlıca iterek vene girilir. Bu sırada iğne ile deri arasında 15-20 derecelik açı olmalıdır.
- i) Dolaylı teknik: eğer kullanılacak ven küçük ve kaygansa ilk aşamada iğnenin açık ucu yukarıya bakacak şekilde ve 30-45 derece açı ile deri delinir. (deriye girilen nokta, vene girmek için belirlenen alanın yaklaşık 1cm altında ve vene paralelidir). Deriye girildikten sonra ikinci aşamada iğnenin deriyle yaptığı açığı 15 dereceye kadar küçültülerek vene girilir.
- j) Vene girdiğiniz iğnenin boşlukta ilerlediği hissedilir. İğne vene giriş noktasında kan akımı yönüne doğru ilerletilir. Bu arada kan kelebek setin içine doğru dolmaya başlar. Kan sete kendiliğinden dolmadığında sıvı setinin ucundaki yumuşak kauçuk kısmının, emme hareketi yapılacak şekilde deriye sabitlenen el baş ve işaret parmakları arasında sıkıştırıp gevşetilir ve kelebek sete kan gelip gelmediği gözlemlenir. Kanın sette görülmesi iğnenin damara yerleştiğini gösterir.
- k) Kelebek sete kan geldiğini gördüğünüzde hemen turnike açılır.
- l) Sıvı setinin metal kıskaçı ya da akış ayarlayıcı makara açılarak solüsyonun akışı ayarlanır.

11- Vene katater ile girme:

- a) Vene girildiğinde kataterin bir boşlukta ilerlediği hissedilir. Bu arada kataterin içerisine kan dolacaktır. Katater, vene giriş noktasından kan

	<p>akımı yönüne doğru 0,6cm kadar ilerletilir. Turnike açılır.</p> <p>b) Sıvı setinin katater ile bağlantıyı sağlayacak uçtaki koruyucu kılıfı çıkartılır. Ucun sterilitesini koruyarak takmak üzere elinizde hazır bulundurulur.</p> <p>c) Kateterin dışında kalan ucu tutulur, deriyi sabitlediğimiz eşlin baş ve işaret parmağı ile kateterin içerisindeki çelik iğneyi dışarı doğru çekerek çıkarılır ve kateterin ven içerisinde kalacak plastik iğnesini kan akımı yönünde ilerleterek bağlantıyı sağlayan ucuna tamamen ven içerisine yerleştirin.</p> <p>d) Kateterin bağlantı ucuna sıvı setinin ucu birleştirilir(üç yollu musluk takılı ise; üç yollu musluğun ucu katetere birleştirilir.).</p> <p>e) Sıvı setinin kısıkaçı açılarak solüsyonun akışı sağlanır.</p> <p>12- Kelebek setin veya kateterin bölgeye tespiti:</p> <p>a) Tespit işlemini yapmadan önce birkaç dakika solüsyon gönderilir ve bu arada ven gözlenir. Eğer herhangi bir sorun gözlenirse kelebek iğne ve kateter hemen çıkarılır ve farklı bir alandan işlem tekrar edilir.</p> <p>b) Herhangi bir sorun gözlenmediyse kelebek iğne veya kateter bölgeye tespit edilir.</p> <p>c) En son yapıştırılacak flaster üzerine takılma tarihi yazılmalıdır.</p> <p>d) Vene girilen bölge bilek, dirsek gibi eklemlere yakınsa eklem hareketini engellemek için tespit tahtası kullanılmalıdır.</p> <p>13- Sıvı akışının ayarlanması:</p> <p>a) Dosiflow takılı ise saatte kaç ml gitmesi gerektiği hesaplanmalıdır. Dosiflowun makarası bulunan rakama göre ayarlanır.</p> <p>14- Seruma ilaç ekleme:</p> <p>a) İlaç, ampul veya flakonda çekilir.</p> <p>b) Serum şişesinin veya serum torbasının plastik kısmı povidon-iodine yada alkol ile silinir.</p> <p>c) Enjektördeki hazır ilaç serum şişesinin içerisine boşaltılır.</p> <p>d) İlacın ismi, dozu, uygulama saati etiket üzerine yazılarak serum şişesi veya torbasının üzerine yapıştırılır.</p> <p>15- Serum setinden ilaç uygulama</p> <p>a) Uygulanacak ilaç için doğru ilaç uygulama kuralları yapılır.</p> <p>b) Sıvı setinin metal kısıkaçı veya akış ayarlayıcı makarası kapatılır.</p> <p>c) Sıvı setinin hubu povidone-iodine solüsyonu ile temizlenir.</p> <p>d) Enjektöre çekilen serum fizyolojik hubtan verilir, arkasından ilaç uygulanır, en son yine serum fizyolojik verilerek sıvı setinin metal kısıkaçı veya akış ayarlayıcı makarası açılır.</p> <p>16- Kayıt:</p> <p>a) İşlem svı izlem çizelgesine kaydedilir.</p> <p>17- Son işlemler:</p> <p>a) Malzemeler temizlenir ve kaldırılır.</p> <p>b) Eller yıkanır.</p>
--	---

Uygulamanın Adı:	İntravenöz İlaç Uygulama
Hedef:	Öğrenciye İntravenöz ilaç uygulama becerisinin kazandırılması
Malzemeler	<ul style="list-style-type: none"> - Order - Uygulanacak ilaç - Turnike - Tedavi tepsisi - Tedavi bezi - Pamuk - Eldiven - Enjektör - Povidine-iodine solüsyon veya alkol
İşlem Basamakları	<ol style="list-style-type: none"> 2- Eller yıkanır. 3- İlaç istemine bakılır. Doğru ilaç uygulama ilkeleri yönünden kontrol edilir. 4- İlaç enjektöre çekilerek hazırlanır. 5- Malzemeler hazırlanır. 6- Eller yıkanır. 7- Malzeme tepsisi ile hasta odasına gidilir. 8- Hastaya işlem hakkında açıklamada bulunulur. 9- Hastaya, ekstremiteyi rahatça kullanabileceğimiz rahat bir pozisyon verilir. 10- Kullanılacak ven belirlenir. 11- Belirlediğimiz bölgenin altına tedavi bezi yerleştirilir. 12- Tek kullanımlık eldiven giyilir. 13- Turnikeyi vene gireceğiniz alanın 10-15cm yukarısına, tek halkalı fiyonk şeklinde bağlanır. 14- Turnike bağlanmasına rağmen ven de yeterli dolgunluk hissedilmiyorsa şunlar yapılır:<ol style="list-style-type: none"> a) Hastaya elini yumruk yapıp sonra açmasını ve bu hareketi hızlıca tekrarlaması söylenir. b) Vene gireceğiniz alanın distalinden venöz kan akımı yönünde kalbe doğru damar boyunca sıvazlama biçiminde masaj yapılır. c) Parmak uçları ile üzerine hafifçe vurulur. 15- Providone-iodine ya da alkol solüsyonu ile pamuk tampon ıslatılır ve işlem yapılacak alan damar boyunca yukarıdan aşağıya doğru bir tamponla silinir. Alan bir daha palpe edilmez. 16- Enjektör iğnesinin kapağı açılır. İğnenin keskin ucu yukarı bakacak şekilde enjektör aktif ele alınır. 17- İğne veya kateteri tutmayacağınız elin baş parmağı ile deriyi, damara gireceğiniz alanın biraz altından sıkıca çekerek gerilir. Ven tespit edilir. 18- Damarın çok yakınındaki dokudan 30-40 derecelik açı ile girilir. İğne 15 derece açıya getirilerek ven içerisine sokulur, ilerletilir. 19- Enjektörün pistonu geri çekilir, kan gelip gelmediği kontrol edilir. 20- Enjektöre kan geldiyse turnike çözülür ve ilaç yavaş bir şekilde tamamı hastayı gözlemleyerek ve iğnenin ven içerisinde olup olmadığını da kontrol ederek enjekte edilir. Eğer enjektöre kan gelmediyse o venden çıkılır, enjektör iğnesi değiştirilerek farklı bir alanda işlem tekrar edilir. 21- İlaç verme işleminden sonra iğne yavaşça ven den çıkartılır ve bölgeye kuru pamuk tampon koyulur. Tampon edilir. 22- İşlem kaydedilir. 23- Malzemeler temizlenir ve kaldırılır. 24- Eller yıkanır.